

maatte bevilge 50 Bude ud over dem, den gamle Ordning krævede. Jeg ser saaledes paa Sagen, at hvis jeg har Raad til at bygge mig et præsentabelt Stuehus, kan jeg gøre det, og det kan være meget behageligt for mig at faa et saadant, men hvis jeg ikke har Raad og ellers er en fornuftig Mand, lader jeg være og bliver boende i det gamle. Saaledes synes jeg ogsaa, at Staten skulde bære sig ad, og derfor mener jeg, at den Slags Forslag bør ret grundigt overvejes, især under Hensyn til, at Staten har lejet i Hobro indtil 1914 for en Leje af 1100 Kr., hvorfra drages den Leje, Postmesteren giver, 400 Kr., saa at der altsaa bliver 700 Kr. tilbage. Jeg synes ikke, det er nogen videre god Forretning, der foreslaas. Dertil kommer den besynderlige Anmærkning om den Sag, som findes paa Side 599 i Anmærkningerne. Der staar følgende: „Til Telegrafvæsenet har der været rettet Henvendelse enten om Deltagelse i Udgifterne ved Opførelsen af en fælles Post- og Telegrafbygning i Hobro eller om en Ordning, hvorved Telegrafstationen dersteds i Lighed med, hvad der finder Sted forskellige andre Steder, underlagdes Postmesteren, men Telegrafvæsenet har ikke ment at kunne gaa med til noget af de 2 Alternativer.“ Jeg synes, at en saadan Anmærkning gør et noget underligt Indtryk. Den indskærper i høj Grad Nødvendigheden af den Foranstaltning, som Sparekommissionen har peget paa, nemlig at Post- og Telegrafvæsenet samles under eet Ministerium. Intet var dog naturligere, end at Post- og Telegrafvæsenet i en By af Hobros Størrelse blev samlet og underlagt een Embedsmand, hvilket ogsaa er det mest økonomiske. Men maaske mener Telegrafvæsenet som saa, at naar vi først have bygget et Posthus til 40,000 Kr., vil det om et Par Aar faa en Bygning ligeledes til 40,000 Kr. eller et lignende Beløb. Det er, synes jeg, et Udtryk for det Samarbejde mellem de to Væsener, som har sat sin smukke Blomst i den nye Postgaard og den nye Banegaard i København. Jeg vil tillade mig at henstille til Finansudvalget, om det ikke var værd at overveje, hvorvidt et præsentabelt Posthus i Hobro ikke kunde vente, indtil de to Væsener kunde finde sig i at bo under samme Tag og være under samme Ledelse.

Jeg vil derefter rette en Henvendelse til den højtærede Justitsminister. I Samlingen 1908—09 blev der indbragt et privat Forslag her i Tinget om, at Selvejerbønders Testationsret, der gælder

for Gaarde fra 1 til 12 Tdr. Hartkorn — ved senere Forordning er det udvidet til at gælde større Gaarde, Sædegaarde dog undtagne —, ogsaa skulde omfatte Ejere af Landejendomme under 1 Td. Hartkorn. Det er saaledes nu, at denne Testationsret, som Selvejerbønder altsaa have, have Statshusmænd ogsaa, idet der i § 23 i Loven om Oprettelse af Husmandsbrug staar følgende: „De ifølge Forordningen af 13. Maj 1769 § 5 og senere Bestemmelser gældende Regler om Selvejerbønders Testationsret skulde ogsaa finde Anvendelse med Hensyn til testamentariske Dispositioner over de her omhandlede Huse med Tilbehør“. Dette privat indbragte Lovforslag modtoges ikke med synderlig Velvillie af den daværende radikale Regering og dens Parti. Der blev henvist til den almindelige gældende Arveret, og man fandt det andet overflødigt. Der kom ikke nogen Lov ud deraf. Udvalget afgav en Beretning, hvoraf det fremgik, at Udvalget ikke var enig. Den ene Halvdel vilde indføre Lighed paa dette Omraade derved, at alle fik denne Testationsret, den anden Halvdel vilde slette den bestaaende særlige Testationsret for Selvejerbønder. Jeg er af Husmænd i min Valgkreds bleven opfordret til at føre denne Sag frem, og jeg gør det gerne. Jeg ser nemlig ingen Grund til, at vore Husmænd skulde have mindre Ret i saa Henseende end andre Landboere, en mindre Ret end Landmænd, der have over 1 Td. Hartkorn, og Statshusmænd have. Det Lag af Husmænd, der ligger derimellem, altsaa Husmændene mellem 1 Td. Hartkorn og Statshusmændene, bør absolut have den samme Ret, og naar denne Bestemmelse er optagen i Husmandsloven, er det Udtryk for, at Lovgivningsmagten har anset den for at være et Gode for disse Husmænd, og naar det er det, og det tror jeg, det er, er det ogsaa et Gode for Husmænd i Almindelighed. Selvejerbønders Testationsret bestaar i, at han kan bestemme, hvem af hans Børn eller Børnebørn eller Afkom i det hele der skal have Gaarden mod et moderat Vedlæg. Her ud over kan han kun raade over $\frac{1}{8}$ af sin øvrige Formue.

Hensigten med disse til Dels gamle Bestemmelser er tydeligt nok den, at Gaardene skulde bevares i Slægtens Æje, saa at ogsaa de andre Børn kunne have et Hjem at samles om. Kærlighed til Barndomshjemmet bunder dybt i alle, men jeg tror, man ikke gør nogen Uret, naar man siger, at den bunder dybest i Landboerne, fordi den der ligesom er mere omfattende. Det